

CAP

Associació Premsa Forana
Princesa, 24
SANT JOAN

VERMELL

ne. 145

Capdepera i Cala Rajada

setembre 1.993.

Estiu ' 93

- * Cala Rajada de gom a gom.
- * Especial festes d'estiu.
- * Conversa amb en Toni Navarro, cuiner

PORTALET

Cap Vermell

setembre 1.993

Ne. 145

Obra Cultural Balear

Capdepera

i

Cala Rajada

L'hem fet:

Joan Rai.

Pep Terrassa.

M. Antònia Gomis.

Jaume Fuster.

Paco Galià.

Sebastià Ferrer.

Biel Torres.

Joan Espiritusanto.

Miquel Ferragut.

Llucià Sirer.

Isidor Rodríguez.

Andreu Genovart.

Jordi Caldentey

Dipòsit legal 1197/80.

Imprimeix:

Apostol i Civilitzador

*Els col.laboradors
d'aquesta revista expressen la
seva opinió als articles firmats*

Cap Vermell.

Apartat de correus, 69.

Capdepera.

El nou Conseller de Turisme, el nostre Joan Flaquer, no pot queixar-se. D'entrada, l'estiu 93 ha estat d'una ocupació hotelera excel·lent, s'han batut records de visitants, el percentatge d'ocupació de juliol i agost ha estat al voltant del cent per cent, i aquest mateix setembre s'espera que sigui igualment bo.

A l'espera de l'aprovació del POOT (Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística) els números grossos són positius. Inclús s'ha tornat a nombrar la paraula "overbooking" i augment de preus.

Molts de factors han influït en la bonança d'aquest estiu, però no podem oblidar que els nostres competidors més immediats (països del Magrib -Argèlia, Tunísia...-, Iugoslàvia, Turquia) no gaudeixen de l'estabilitat política que requereix el turisme, a més de la baixada de la pesseta i el reforçament del marc.

Però la nostra indústria primera segueix sense enfrontar l'origen dels seus principals problemes: excés d'oferta i estacionalitat de la mateixa, necessitat d'augment de la qualitat dels establiments i de l'oferta complementària, excessiva dependència dels "tour operators" i dels preus baixos, millorar la imatge dels nuclis turístics i de l'entorn (malgrat s'hagi fet alguna cosa)... D'aquí la importància del POOT: la principal, i quasi única, font d'ingressos de la nostra economia no pot dependre exclusivament d'elements circumstancials i esporàdics, necessita una base sòlida, una ordenació, una planificació i una promoció seriosa. I més quan la diversitat productiva sembla descartada pels governs Autònom i Central: l'agricultura, pesca i altres indústries són testimonials o estan íntimament lligades a la despesa turística.

Per cert, vos han contat el darrer acudit que circula per Cala Rajada? Doncs, els turistes d'ara ja no es coneixen com a "guiris" sinó com a "diessels", perquè roden molt i gasten poc.

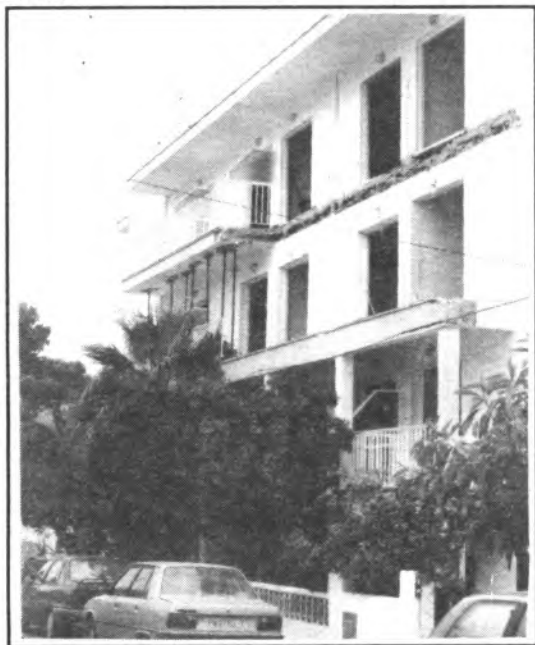

DESAPAREGUDA. La veïna de Capdepera Bàrbara Ferrer Tous romangué desapareguda des del dia 1 al 7 d'agost, Malgrat els esforços duits a terme per trobar-la sana i estàlvia, dia 7 trobaren el seu cos sense vida a un lloc proper al Castell, conegut com "Es Clot des Guix".

Hem de ressaltar que totes les forces d'ordre públic feren intenses batudes, ajudades per un bon nombre de voluntaris, i es distribuïren cartells en castellà i alemany informant de la desaparició.

SINISTRE. L'Hostal Montesol, del carrer Monturiol de Cala Rajada, sofrí l'enderroc d'una ampla balconada exterior. El fet ha suposat el tancament de l'immoble turístic i la investigació de les causes. Recordam que no fa massa temps aquest mateix establiment patí un incendi.

Afortunadament no hi hagué desgràcies personals. La Policia Local tancà el carrer el dia del sinistre, 26 de juliol, i procedí al desallotjament de l'edifici, enmig d'una gran expectació.

POLÍTICA. L'activitat política del nostre Ajuntament es troba paralitzada durant l'estiu. A més dels qui gaudeixen de vacances, hi ha temes importants que segueixen pendents de resolució, com la concessió de la recollida de fems o el nomenament del jutge de pau.

IBI. Tots haureu rebut la notificació del "Centro de Gestión Catastral y Cooperación Tributaria", on s'indiquen els valors cadastrals dels béns immobles de naturalesa urbana (la rural resta pendent per a més envant).

Al rebut s'inclou el valor del sòl i de la construcció, per separat, que sumats donen el valor cadastral. Damunt aquest, el nostre Ajuntament aplica un 0'55%, que donarà la quota a pagar. Si teniu qualche reclamació, i ha un termini d'un mes per a presentar-la, des del dia de la notificació.

D'altra banda s'ha iniciat una recollida de signatures per sol·licitar al sr. Batle la baixada del percentatge a un 0,40 per a la zona urbana. Si voleu recolzar l'iniciativa trobareu els plects a molts de locals comercials de Cala Rajada i Capdepera.

PRESENTACIÓ. El grup "Haciendo el Pino" presentà el seu treball discogràfic "Jugando a ser mayor", el passat dia 10 de juliol al camp d'esports d'Es Figueras, amb una notable presència de públic. La festa comptà amb la participació d'altres grups locals, com "SDA" o "Tumbet de Solfa"; El grup "Nait'n Blues" no arribà a presentar-se.

Durant l'acte es posaren a la venda el disc i camisetes. Si aquestes últimes s'esgotaren tot d'una, encara queden molts de discs que podeu comprar.

DONANTS DE SANG. Dia 18 d'agost rebéren la visita de la Unitat Mòbil del Banc de Sang de les Balears. Malgrat no ésser l'estiu una bona època, es feren 57 unitats de donació, de les quals 9 eren noves i 48 habituals. Hi hagueren 7 persones rebutjades per diversos motius. Els donants responguèren molt bé, una altra vegada.

ESCOLES. Al C.P. S'Alzinar s'estan duent a terme una sèrie de reformes sol·licitades temps enrera per l'APA i direcció del centre. Concretament s'han instal·lat nous banys, adequant-los als infants menuts i una nova conducció d'aigua. Altres reformes urgents quedaran per a més envant.

També s'està acondicionant l'Excorxador Municipal, conegut com "es matadero", en aula de preescolar que permetrà la implantació de l'Educació Infantil de 3 anys a Capdepera. Més envant podrà usar-se com a espai polivalent

Al C.P. S'Auba s'ha tancat, a la fi, la part inferior de l'edifici que podrà usar-se com a magatzem, etc... L'obra no és del tot satisfactòria per no haver-se tancat tot l'espai i fer una gran sala d'actes

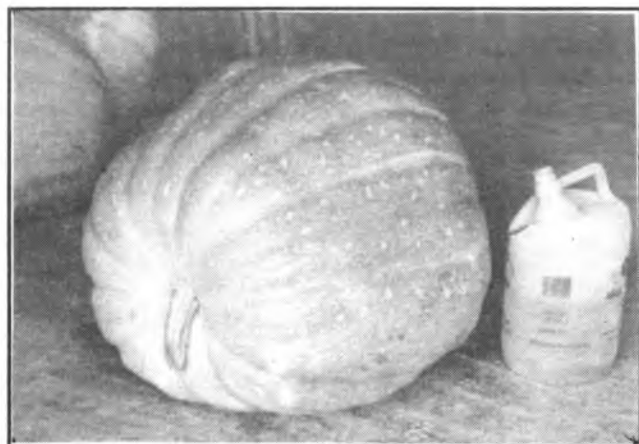
CENTRE SANITARI. Sembla que pel setembre es començaran les obres del centre sanitari de Capdepera al "Sindicat".

Per Cala Rajada, emperò hi ha rumors de què això pot suposar limitar o eliminar el servei sanitari a la Casa del mar. D'esser així seria un disbarat.

Possat en contacte qmb el regidor de Sanitat, Jeroni Alzina, ens ha desmentit aquests rumors. Afirmar que per ventura pot haver canvis d'horaris o reorganització del servei, però sense minvar l'assistència que es fa. Inclús s'està estudiant obrir consultes a Canyamel.

RENOUS. Malgrat existir una regulació municipal, durant l'estiu són molts els locals que no compleixen l'ordenança de renous i activitat molestes i, segons ens han fet arribar alguns veïns, l'autoritat no hi posca prou esment per fer-la complir. Fent cas omís, en alguns casos, a les trucades sol·licitant la seva intervenció.

COLLITA. Enguany ha estat un estiu sec, però la temporada ha estat molt bona, especialment de sindries, melons, i ...carabasses. Observau els exemplars recollits per en Xisco "de ses escoles". Hi ha un parell que sobrepassen els quaranta quilògrams.

FORATS. A la plaça dels Pins han romput una sèrie de ratjoles per col·locar els pals que suportaven les valles delimitadores del recinte festiu. I ens demanam, Per què posar-les, espenyant l'enrajolat, si els espectacles eren gratuïts?

FESTES. Enguany la casa andalussa no ha col·locat la seva "caseta de fira" a Capdepera, i a Cala Rajada va montar un escenari a un lloc més discret que l'any anterior. Malgrat això no entenem perquè la brigada municipal ha de transportar les seves taules i cadires, se'ls permet fer renou-estrident - fins altes hores de la matinada, i segueixen fent actuacions paral·leles a les de la Plaça dels Pins. No podríen

viure les festes, conjuntament, amb tots?

D'altra banda ha estat molt polèmica la no existència del servei de bar a les festes de Cala Rajada, motivat per la denegació als alumnes de BUP de la concessió, cosa habitual des de fa un grapat d'anys. No han faltat les cartes als diaris i les queixes als organitzadors. També hi ha gent que pensa el contrari, es a dir, que dels guanys dels bars, de les festes, s'han d'aprofitar entitats culturals i esportives del poble. Opineu el que opineu, hem de coincidir que el pitjor va ésser que, a la fi, no hi hagués bar. No s'aprofitaren ni uns ni els altres.

I per acabar la "plantada" al públic de Canyamel, al acte anunciat en aquest nucli de població, no se'n presentà ningú; ni ball de bot, ni concert. La gent, com és lògic, sortí ben empenyada per l'inexistent organització.

BANDA. El concert del Centre Cultural Banda de Música de Capdepera, de dimarts 24 d'agost, posà de manifest les tenses relacions entre la Banda i l'Ajuntament. Amb les declaracions del seu president, Tomeu Pellicer, als diaris, les amenaces de no tocar a les festes si no cobraven les subvencions promeses i els rumors de la marxa del seu director, l'ambient estava ben remogut.

A la fi de l'esmentat concert, amb una actuació impecable, el vicepresident féu un breu parlament de caire conciliador, comentant el desig manifest per n'Enric Pastor d'abandonar la direcció. Acte seguit, ens han comentat, el vicepresident demanà la seva dimissió.

CINEMA. durant el mes d'agost romangué tancat el CINE JUVA de Cala Rajada. Molts cinèfils s'estranyaren de no veure les cartelleres als llocs habituals i pensaren en un, lamentable tancament definitiu. Afortunadament no ha estat així, es tracta d'unes vacances, aprofitades per fer petites remodelacions del local.

L'any passat va ésser un bon any, cinematogràficament parlant, i la propera temporada està plena de títols que podem veure al cinema local, poc després de la seva "estrena" de Palma.

SARASATE L'artista artanenc, conegut pels seus treballs amb ferro i acer inoxidable, exposà al Café -3 de Cala Rajada durant una bona part de l'estiu.

Les seves obres, de gran bellesa plàstica i suggerents formes, mostren un gran domini tècnic i la seva capacitat creadora.

**BANC DE SANG
DE BALEARS**

Avisos, noces i comunicats.

El C.I.M. davant el problema de l'eliminació dels R.S.U.

Un dels indicadors de la millora de la qualitat de vida d'una societat és l'increment del volum de residus que produeix. Però, al mateix temps, el tractament i eliminació dels residus és un problema greu que creix en els països desenvolupats.

A les grans ciutats es presenta, en tota la seva amplitud, la problemàtica dels residus sòlids urbans (RSU). Aquests es caracteritzen pel seu gran volum i per la necessitat de recollir-los periòdicament i freqüentment. La importància dels recursos econòmics que s'han de destinar a tal finalitat és evident si observem que entre un 10 i un 20 % dels pressuposts municipals es dedica a la recollida selectiva, transport i eliminació.

La fórmula tradicional de tractament de RSU ha estat la de l'abocador incontrolat, però l'augment d'aquests ha demostrat les seves limitacions. Efectivament, no es tracta només dels inconvenients propis dels abocadors-males olors, combustions espontànies (amb la conseqüent aparició de gasos, insectes i rates), lixiviat...- sinó també de l'esgotament de la seva capacitat per saturació.

Per altre part, només un percentatge de les desfetes urbanes acaben en aquest tipus d'abocadors (segons dades del MOPT, una de cada quatre tones de RSU s'aboca sense cap tipus de control), per la qual cosa les insuficiències d'aquesta fórmula semblen més evidents.

Per tot això, la CE ha dissenyat una política de gestió dels RSU fomentada en tres punts principals: la prevenció, el reciclatge i l'eliminació, entesos com un procés integral i interdependent.

Inspirant-se en aquestes directrius, el Parlament de les Illes Balears, va aprovar els criteris per a la redacció del Pla Director per a la gestió dels RSU. A partir d'aquests criteris, la Conselleria de Comerç i Indústria va confeccionar el Pla Director per a la gestió dels RSU a l'illa de Mallorca, que una vegada va passar pels tràmits reglamentaris va ésser aprovat pel Decret 87/1990, de 20 de setembre.

Aquest Pla, després d'analitzar el problema dels RSU a cada una de les illes i les seves característiques específiques, va determinar que la fórmula més idònea pel tractament dels RSU a l'illa de Mallorca, és el de la incineració amb recuperació d'energia.

Pel que fa al reciclatge, si bé permet reduir la contaminació i estalviar energia en els processos industrials d'obtenció de productes de paper, tèxtils, vidre, alumini, acer, llaunes i plàstics; la cosa certa és que ha d'anar acompanyat de tot un procés

que el fassi possible; efectivament, un reciclat en masa de RSU implica una selecció a l'origen, és a dir, la realització de la separació a les llars i posteriorment, la recollida i el transport per separat de cada fracció; tot això és molt costós, i depèn en gran mesura no només de la sensibilitat i la col.laboració ciutadana - que cap país ha aconseguit plenament encara- sinó també d'un entorn adequat. Han d'existir unes determinades estructures que garantitzin la viabilitat del reciclatge, com són l'existència d'una indústria de productes reciclats, i d'un mercat d'aquests en el qual l'oferta i la demanda presentin una mínima coherència.

S'ha de recalcar, en tot cas, que el reciclatge, fins hi tot en els casos en què s'ha aplicat en major èxit, només arriba a reduir un 30% (aproximadament) dels RSU, per la qual cosa, el problema de l'eliminació d'aquests continua subsistent.

No obstant això, el Consell Insular de Mallorca, que ja realitza campanyes d'educació i sensibilització ciutadanes en matèria de RSU i que ha posat en marxa diverses activitats de separació a l'origen i recollida selectiva, està disposat a arribar al màxim amb les possibilitats del reciclatge, i a tal efecte ha promogut la constitució de la comissió especialitzada, amb una àmplia representació d'entitats públiques i privades, per tal d'analitzar i avaluar aquestes alternatives.

Les conclusions dels estudis realitzats per aquesta comissió, faran viable l'aparició de tècniques de recuperació i reciclatge dels RSU, i amb això restarà modificat el procés de gestió d'aquells i la planta de tractament de Son Reus, que ha estat dissenyada amb àmplia flexibilitat, s'adaptarà automàticament a aquestes circumstàncies

Antoni Morano

Coordinador de la Gestió dels R.S.U. del C.I.M.

Perles.

La redactora, d'un conegut diari *Palmesano*, ens ofereix una mostra del grau de cultura i coneixement de geografia que té en certs periodistes professionals. El nostre municipi es diu des d'ara **Es Sitjar**, i la pista de "Es Cavaller" es una plaça i es troba a Cala Rajada... a més d'altres incorreccions.

A las 10:30 horas, dentro de los actos festivos de la localidad de **Es Sitjar** en Cala Ratjada, representación teatral de la obra "Y usted, ¿quién es usted?" por **Xesc Forteza**.

A las 4:30 de la tarde, en **Cala Ratjada**, gran reunión hípica en "Es Cavaller". A las siete de la tarde, se podrá disfrutar de un **taller de cometas** en la plaza de Es Sitjar.

Cartes a Cap Vermell.

Agraïment.

Sr. Director:

A través d'aquesta secció de "Cartes", volem expressar el nostre agraïment a totes les forces (Guàrdia Civil, Policia Local, Brigada municipal, Creu Roja) i particulars que durant els dies que van de l'1 al 7 d'aquest mes de juliol participaren intensament en la recerca de la nostra mare, desapareguda durant les dates esmentades i finalment trobada sense vida, per desgràcia. Els fills i familiars de Bàrbara Ferrer Tous no podem pagar mai el suport i recolzament rebuts en uns momnets tan amargs.

Moltes gràcies a tots.

Capdepera 10 d'agost de 1993.

Joan i Pere Sancho Ferrer.

Local. Alguns dels que es barallaven sortiren molt mal parats.
Cala Rajada, 12 juliol 1993.

LUNES

Ditada de mel.

Vull encoratjar en Sebastià Ferrer "Maleter" pel seu darrer article del mes de juliol a la revista "Cap Vermell", titulat "L'arròs de paumer". M'Ha agradat molt i fins i tot m'ha fet recordar temps passats.

És un encert recordar els paumers i l'obra de palma que durant molts d'anys ajudà a surar moltes d'economies gabellines.

També la col.laboració de Miquel Lliteres a propòsit del "Pi de s'Horta" la trob molt encertada.

Gràcies a tots dos.

Capdepera, agost 1993.

Una lectora.

Futbol a la Plaça dels Pins.

Una plaça pública, per esser de tots, en alguns llocs pot servir per a realitzar alguns jocs, dintre d'un ordre, és clar. Gent menuda, sí. Ara bé, "gamberritos", o al.lots crescuts, no.

No és un absurd que gradolassos ens ho fotin tot? Molestant transeunts, turistes o no. És de molt mal gust.

Amb el camp que hi ha a Cala Rajada, ara mirau que és de deb ó, han de fotre la tranquil.litat i espenyar una plaça nova!

Ara veurem si qualcú hi posarà remei a això.

Cala Rajada, 10 juliol 1993.

PASEANTE

Han arribat els "hooligans" a Cala Rajada?

Al voltant de les set hores de la matinada, devora "Chocolate", s'ha produït una renouera i dramàtica baralla. D'escàndol!

Acudiren alguns taxistes i dos cotxes de la Policia

Vos recordam que Cap Vermell posa a la vostra disposició aquesta secció per manifestar les vostres suggerencies, opinions, queixes.... Emprar-la.

EL TEMPS...

EL NOSTRE TEMPS

per Joan Espiritusanto

egut al temps de vacances

quedà sense comentari el mes de juliol. D'una manera concisa direm que ha tingut una gran semblança al del any passat.

Començà el temps d'estiu el dia 16 que marcà l'ascens de les temperatures per anar caiguent a poc a poc. Les mínimes oscil·laren entre els 20° i els 23°, devallant fins els 19°, el dia 28.

En quant a les pluges no poguerem fer cap anotació, ja que va esser totalment sec, el mes de juliol.

La primera setmana del mes

d'agost ha siguda la més calorosa de les quatre, patint la calor húmida que ens va fer suar de valent, però després es va anant normalitzant acabant, a la darrera setmana, amb unes petites pluges que no foren de l'intensitat desitjada.

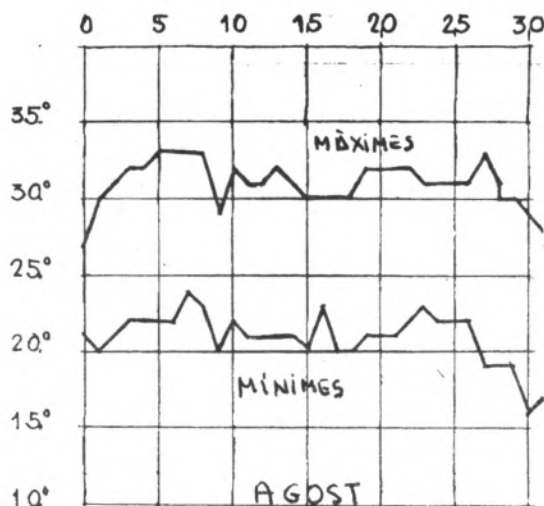
Plugues hem tinguerem els dies 7, 25, 26 i 27 amb precipitacions inapreciables, per passar al dia 28 que plogueren 1,5 l/m², que va esser la total del mes, total res.

Una tampesta elèctrica el dia 26 quasi imperceptible.

Els vents dels dies de pluja vingueren de ponent.

Pel que fà a les temperatures a la primera setmana arribarem als 33°, i a 30° el dia 27 foren les màximes, la mínima de les màximes el dia 9 amb 29°.

Les mínimes oscil·laren entre els 20° i els 21°, amb una clara devallada a finals de mes deguda al vent del Nord que va entrar. Tenim anotada la màxima de les mínimes el dia 29 amb 16°.

Aquest any, santa Margalida la monja i san Bernat el frare, estaven en atur o de vacances. Ben arribats els qui les han disfressat !

EN COS DE CAMISA

És alentador saber de les dificultats dels catequistes per violentar la consciència dels infants.

Coses així són les que ajuden a mantenir l'esperança en l'esser humà.

CONVERSA AMB...

ANTONI NAVARRO és un jove cuiner amb una gran projecció professional, guardonat i reconegut, que d'alguna manera pot representar les noves generacions de l'hosteleria mallorquina. Preocupat per assolir una formació sòlida i perquè l'alternativa de la qualitat revitalitzi l'oferta turística, ens parla en aquesta entrevista de la seva trajectòria i de les seves perspectives de futur.

Antoni treballa actualment al restaurant "S'Era de Pula" i es pot dir que va mamar la cuina des de la seva infantesa. A ca seva tenen un establiment hotelier, la "Pensió Marina", i abans es va moure entre els fogons del restaurant "La Ponderosa", també de la família.

-Sí, això, indubtablement, va influir sobre la meua vocació. Després ja vaig ingressar a l'Escola d'Hosteleria de Palma, amb mestre Tomeu Esteve. Però sí, l'ambient familiar va pesar molt, tant a "La Ponderosa" com a la "Marina".

-Enfront de la formació autodidacta de molts de professionals, assolida en el propi lloc de feina, ¿creus important una formació més global i completa com la que es dona a les escoles, com en el teu cas?

-Crec que per arribar a fer una feina de qualitat és important comptar amb una bona base. Aquí, a Mallorca, aquesta base sols es pot adquirir a l'Escola d'Hosteleria. Després, una vegada aconseguida la titulació, la formació s'ha d'anar ampliant i complementant. En el meu cas, sortir de l'Escola i entrar a l'hotel Bella Playa va ser tot u, on vaig tenir la sort de treballar a les ordes de mestre Pau Vidal. Posteriorment, en el Canyamel Park vaig tenir per mestre en Miguel Sanchez. Però com que sempre he pretès anar millorant, després vaig estar una temporada a Madrid, al costat del gran mestre Luís Irizar, amb el qual vaig entrar en contacte amb l'alta gastronomia.

ANTONI NAVARRO

-I tot aquest bagatge, ¿és valorat adequadament i és tengut en compte a l'hora de cercar feina?

-Sí, sense cap dubte. La teua formació, els teus títols, les etapes de perfeccionament i tot quan puguis demostrar sempre t'és de molta ajuda i és considerat convenientment. El fet de que t'hagis mogut dins uns ambients reconeguts, en el món de la cuina es té en compte, i haver comptat amb mestres de gran nivell sempre et dona peu a aconseguir metes que d'altra manera és difícil d'arribar-hi.

-A nivell de tot l'estat espanyol, ¿podem dir que la cuina de qualitat passa gairebé tota per mans de bascs?

-Realment és així. El concepte i les propostes de l'alta cuina foren introduïts per Luís Irizar, i encara avui el Nord segueix exercint la seva influència, una influència que s'ha anat escampant cap el Sud. Però els bascs, per la seva proximitat i connexions amb França, poden ésser considerats els grans introductors de la millor cuina. No oblidem la supremacia francesa, dins l'àmbit europeu, a nivell gastronòmic.

-Seguint amb els bascs, és clar que la cultura gastronòmica d'aquell país és quelcom generalitzat, popular fins i tot. Les societats al voltant de la cuina sovintegen i el seu nivell d'exigència, tant en matèries primes com en preparació i presentació, és molt alt. Aquí sembla que encara n'estam una mica enfora...

-És clar que per arribar a quells nivells encara haurà de passar un temps, però s'estan donant passes i es fan algunes coses interessants. Sense anar més lluny, a Manacor existeix la Societat dels Tastavins, la qual es pot considerar com a capdevantera aquí a Mallorca. Jo he tengut la sort de conèixer i viure d'aprop el fenomen basc i, sí, és realment fabulós, constitueix un autèntic succés inclús a nivell mundial. Tenim molt que aprendre.

-Seguim amb la teva trajectòria personal, si trobes.

-Bé, com he dit, després de dos mesos al restaurant "Bracamonte", de Madrid, vaig entrar per quatre mesos a la cuina de Luís Irizar, i d'allà a "S'Era de Pula". N'Aurelio Ucendo, el director, em va inscriure al campionat que a nivell de tot Espanya va convocar la Chaine des Rotisseurs, on vaig tenir la sort d'aconseguir el primer premi. Tot seguit, cap a sant Sebastià, altra cop amb Luís Irizar i uns quants més de restaurants prou coneguts, com "Akellarre" de Pedro Subijana, que compta amb una de les cuines més ben muntades del món, i "Bodegón Alejandro" de Martín Berasategui. Amb aquests tres mestres vàrem estar preparant la participació en el concurs de Frankfurt, a més d'anar millorant la meva formació, i a la ciutat alemanya aconseguirem el quart lloc en representació d'Espanya. Posteriorment vaig passar dos mesos a França, a un gran casino, amb una cuina força important. Ara estic de bell nou a "S'Era de Pula" i tenc previst, en acabar la temporada alta, d'anar un temps a París per passar després a Lleida, on vull aprendre els secrets de la pastisseria de la mà d'un prestigiós professional català format a França.

-Es a dir, que no menysprees cap aspecte de la teva feina i també la rebosteria entre en els teus plans.

-En aquesta, com a qualsevol altra feina, tot el que facis i tot el que aprenguis sempre és poc. Estar a la cuina d'un restaurant significa haver de conèixer tots els aspectes de la gastronomia, fins i tot els referents a dietètica. La super-especialització en un sol camp pot limitar les teves possibilitats professionals.

-A hores d'ara, tu ja t'hi deus moure com peix dins l'aigua per dins una cuina i pocs secrets et deuen quedar per conèixer.

-Secrets sempre en queden per descobrir i un no acaba d'aprendre-ho tot mai, però sí, efectivament, un va moguent-se cada vegada amb més soltura i, sobretot, amb més llibertat. A mesura que tens més confiança en la feina, pots donar llendera a la creativitat i anar fent, de cada vegada més, la teva cuina personal, aquella que vols fer realment. Però aprendre, sempre s'aprén. No acabes mai. Ara mateix estic duhent a terme una recopilació de plats antics de la cuina de distints pobles de Mallorca, i seria una aspiració meva plasmar-ho en forma de llibre. Qualsevol dona que et trobes a la botiga o en el marcat et pot donar una lliçó magistral de cuina.

-Es pot dir que ha passat ja el "boom" de la "nova cuina"?

-Crec que estam tornant a la cuina tradicional, a la de tota la vida, recercant velles receptes de les cuines regionals. A un congrés gastronòmic que tengué lloc a Vitòria, al qual vaig assistir, un conegut crític va dir que el cuiner d'avui "havia de tenir els peus en terra i el rellotge d'hora". Amb això volia dir que hem de fer servir els productes de la temporada i propis del lloc on fas feina i presentar-los segons els gusts d'avui en dia. El que no pot ser és que a totes les cuines de qualsevol lloc on vagis de

la Península, o fins i tot de l'extranger, et trobis amb els mateixos plats. Aquesta és una de les meves inquietuts, com ja he dit abans, cercant a les fonts de la tradició i intentant fer una adaptació actualitzada, amb menys greixos i una acurada presentació.

-La figura del cuiner s'ha prestigiats molt en els darrers temps, no ho trobes ?

-Sens dubte. Figures com Irizar, Subijana, Larumbe, Arzak, etc. han fet que el cuiner es convertís en un personatge fins i tot conegut a nivell popular. No massa anys enrera no era així la cosa, però fins i tot a nivell d'un hotel, la figura del cuiner ha anat essent més ben considerada cada vegada. També els mitjans de comunicació, especialment la televisió, han contribuït a aquest fet, així com una cada vegada més creixent preocupació del públic per aspectes dietètics, etc.

-No et demanam una recpta, però sí un menú, d'aquest per quan tens convidats...

-Hem de procurar, sempre, oferir un menú d'acord amb els productes de la temporada, propis de la terra. D'entrant jo posaria un bon trempó, que és refrescant i constitueix una de les millors fórmules que es poden trobar, després seguiria una llampuga amb prebes, ja que aviat començaràn a pescar-ne i és un peix boníssim, en tot cas es pot substituir per un caproig bollit, i de postres una "bavarois" de llimona, que és molt bona de fer.

-Insisteixes molt en això dels productes de temporada.

-És que, si no, significa que fas servir productes congelats o precuinats i, francament, aquest no és el concepte que jo en tenc de bona cuina.

Ha quedat prou clar. Bona matèria prima, productes del temps i de la terra, tradició, preparació acurada... aquests poden ser els secrets. Gràcies, Toni, i bon profit !

AGENDA DE LA VILA.

JUNY.

Nats.

Dia 7 Miriam Hermosa Martínez.
7, Lubinka Pérez Banzic.
26, Jesús Vicente Pinilla Lagaz.
29, Maria del Pilar Martínez Cumpido.

Finats

Dia 9, Francisco Colom Juan.(1.926).
17, Antoni Ferrer Ginard.(1.912).

JULIOL.

Nats.

Dia 3, Sergio Amores Rodríguez.
4, Clara Garau Roca.
8, Njude Alba Cruz Nicolau.
10, Carles F. Massanet Moura.
10, Maria A. Gonzalez Perandres.
14, Dionisio Corraliza Njeto.
19, David Muñoz Benítez.
24, Antònio Carrasco Vicens.

Noces

Dia 8, Cristian Emilg Luginbühl amb Ruth Wenk.
17, Miquel A. Barceló Barceló amb Elionor Orpi

Mayol.

22, Detlsh Legand amb Sabina Hedwig.

Finats

Dia 16, Antoni Sureda Nicolau (1.913).
16, Magdalena Flaquer Terrassa (1.922).
31, Baldomero Gutierrez Villaverde(1.918)

AGOST

Nats

Dia 9, Laura Arredondo García.
11, Ernesto Bauça Sancho.
12, Lorena Corraliza Weber.

Noces

Dia 1, Atanasio Mas Vidal amb Dolors Perez Giménez.
14, Hartmut Hofn amb Shauwi Honari.
26, Bartomeu Brotat Mayol amb Maria L. Rodríguez

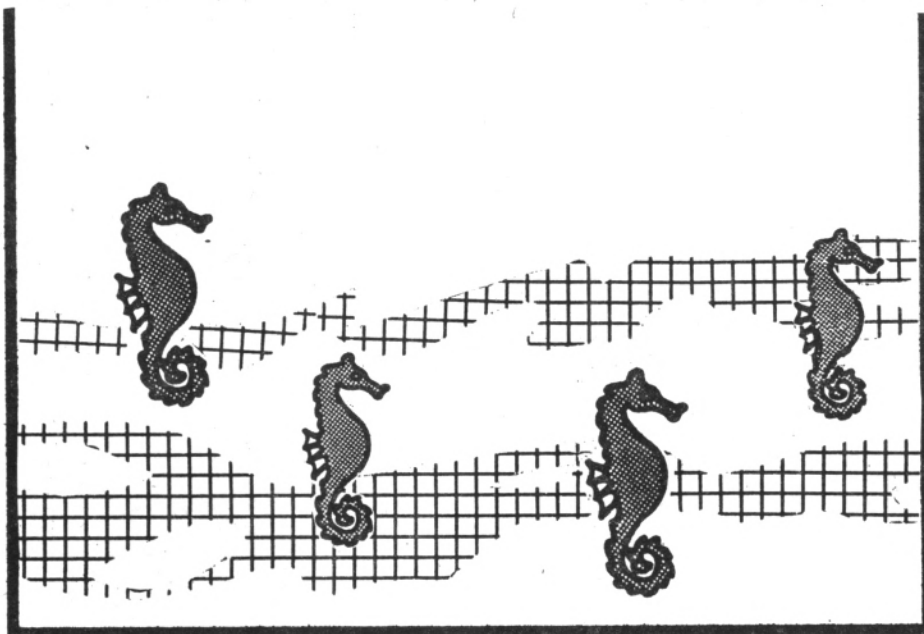
Navarro.

Finats

Dia 1, Barbara Ferrer Tous.(1.904).
10, Leonard Muntaner Massanet (1.926).
22, Margalida Njebot Njebot (19.06).

*El Carme,
Sant Roc
i
Sant Bartomeu*

1.993

Cap Vermell

Les festes en IMATGES.

Crònica informal de les festes.

Les festes d'estiu de Cala Rajada i Capdepera, han estat marcades per la precarietat econòmica que pateix l'ajuntament. Les comissions de festes s'han hagut de conformar amb notables retalls dels pressuposts, afegits als d'anys anteriors.

El llarg períple festiu no ha sofert greus novetats, més bé s'han consolidat actes anteriors i s'han introduïts, pocs.

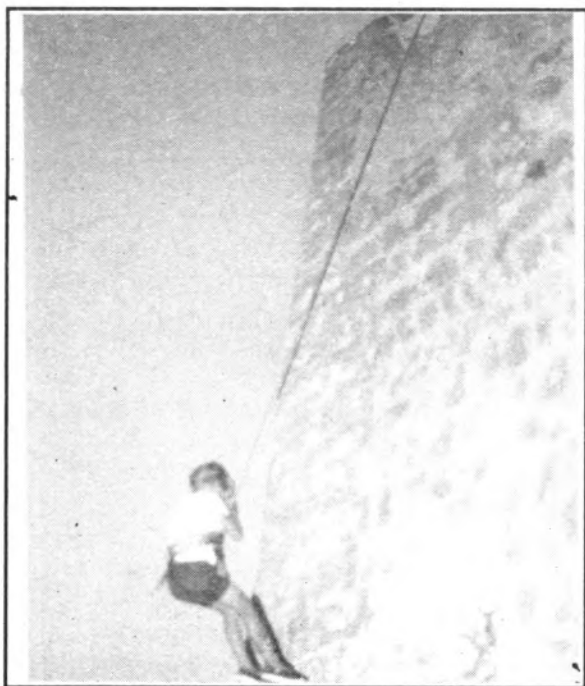
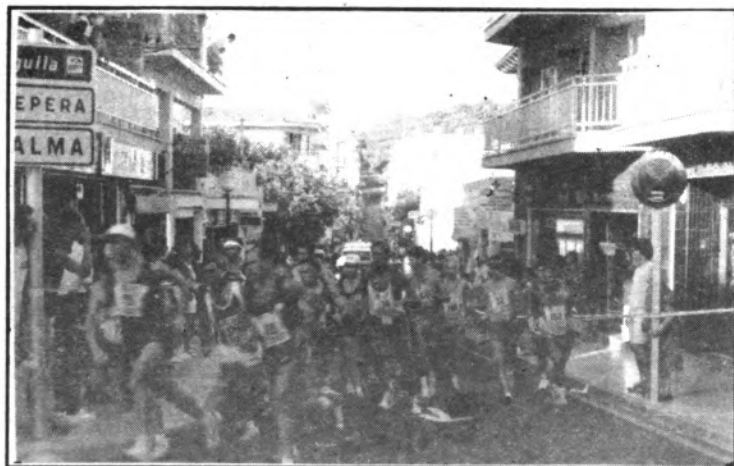
Les festes del Carme segueixen fidels a la seva filosofia. Els actes centrals giraren al voltant de la missa i de la processó marítima i com cada any s'acabà la diada amb els focs d'artifici. La Mitja-marathon fou tot un èxit de participació i organització, per part de la comissió, voluntaris i del "Cap de LLevant".

Les festes de sant Roc i Sant Bartomeu mantenen activitats ja clàssiques, com la marathon fotogràfica, la ginkama, concerts de la banda de Música i Coral s'Alzinar, i les mostres de danses i ballades folklòriques. Altres han guanyat en acceptació popular com la cursa de velomars, el concurs de paelles i els artefactes marins. Hi ha actes als que les mancances econòmiques afectaren molt i no foren de la satisfacció del públic, molt esperaven més brillantor a la festa TOMEU-XOP'93.

La gran vetllada de ball, el grup d'animació infantil, el correfoc de l'Iguana Teatre agradaren molt; però no podem dir el mateix del grup Estudi Zero i l'espectacle "UBU Animació", fou decepcionant.

Hi hagueren altres errades, com el retràs dels focs d'artifici de Sant Roc, el canvi d'horari del partit de futbol femení, el canvi d'ubicació dels actes de Capdepera, la imperdonable "plantà" del públic a Canyamel, la moguda dels bars, etc...

Dues coses destacarem: la gran quantitat de concursos, culturals, lúdics i esportius, així com la nombrosa participació directa i assistència de públic als actes.

Concursos:

Culturals i lúdics.

* Concurs d'artefactes marins:

- 1er. Dimoni de mar i llit d'aigua.
 - 2on. Super Mario Bros i Belos II.
 - 3er. Naufragis
- Origin. Troncoveloz, Sa Pedruscada i Belos II.

* Paelles.

- 1er. Toni Pascual i J. Garau.
 - 2on. Jaume Figuereta i Sebastià Figuera.
 - 3er. Pere Fuster "Ros" i Joan Bauçà.
- Present. Suso Rechac i Jeroni Maletet.

* Cartells festes.

- 1er. Sebastiana Mestre.
- 2on. Maria Josep Orell.
- 3er. Margalida Massanet.

* Narracions.

- 1er. Maria del Carmen Castell Valdivieso.
- 2on. Rafel crespí ramis.
- 3er. Jaume Fuster Alzina.

* IV Marathon fotogràfica.

- 1er. Sónia López,
 - 2on. Francisca Morey.
 - 3er. Xisco Barbon.
- Local: Gregori Reichac.
Menor 15 anys: Aline Ohanesyan.
esp. millor fotogr. : Ma. Dolors Villen.

ESPORTIUS.

* Bicicleta a l'aigua:

- 1er. Miquel Angel Nadal.
 - 2on. Calixto Gil.
 - 3er. Toni Peraita.
- Espectacularitat: Joan Genovart.

* Torneig futbol-sala.

- 1er. Cap de Llevant
- 2on. Costa de Capdepera

* Tennis taula.

- 1er. levon Ohanesyan.
- 2on. Joan Antoni Carrió

* Cursa Mountain-bikes.

- 1er local fed. Fernando Mingorance.
- 1er local no fed. Calixto Gil

* Futbol femení.

Escolar 4 -Artà 1

* Cursa velomars.

femení Maribel Llteres i Cati Santandreu.
masculí, Tomeu Flaquer i Serafi Nebot.
mixta Pere Font i Eva Ferrer

Pregó del Carme 1993.

Homes i dones de Cala Rajada, m'heu concedit un dels honors més importants que podeu concedir a un fill d'aquest llocloc: el d'esser el vostre pregoner de les festes dedicades a tot allò que representa la nostra bella contrada

- la mar
- la seva advocació marinera

Per això, des d'aquesta tribuna, crid, reclam i vocifer als quatre vents, per tal que comparegueu tots a celebrar la festa per antonomàsia del lloc que, des dels primers moments, fou anomenat " Calarajada".

L'ésser humà té per norma ancestral la recerca de les seves arrels. Per això tots els homes de les illes de tot el món que, per distintes raons, es veuen allunyats d'elles, tendeixen a tornar. Les roques els criden i la mar els transporta de la mateixa manera que els allunyà.

Així sabem que la fundació de Cala Rajada es degué a aquells homes que, farts d'aguantar el vent del nord, s'allunyaren del seu refugi, recorregueren tota la serralada, tombaren Formentor, varen veure les platges d'Alcúdia i Pollença i, no satisfets, seguiren vorejant Es Matzoc i creuaren l'Agulla, albiraren Es Faralló i arribaren al recer que cercaven al poderós vent del Nord.

Des d'aquest recer, la Platja, que no port de Cala Rajada, organitzaren la seva vida. I amb ells dugueren l'advocació Mariana Universal, sota la figura entranyable del Carme, la Verge de la mar, la Verge de l'escapulari.

No he pogut saber el per què d'aquesta advocació a la Verge del Carme i no a una altra, el per què se li encomanà la vigilància i protecció dels mariners, antics argonautes. Però en la meua imaginació vull pensar que existeix una relació entre els elements Mar-Escapulari.

Què és un escapulari ? Com indica el seu nom, prové d'"escalupa", essent aquest nom els dels dos ossos que formen la part posterior de la nostra esquena: els espatllons.

No m'hi cap dubte alguna que el primer salvavides degué esser un tros de suro ferat a l'esquena, essent després millorat mitjançant la col.locació d'un altre suro a la part de davant. I ara diga-me: De quina manera es representa habitualment la Verge del Carme ?

1. Generalment asseguda.
2. Mirant lleugerament a baix
3. Sostinguent el seu Fill amb els braços
4. La seva mà dreta sosté a l'ensens un escapulari, que penja com si volgués tirar-lo a la mar.

Qualcú voldria salvar !

Al cap i a la fi la Mare sempre salva el seu fill, ja físicament amb el salvavides, ja la seva ànima amb l'escapulari.

Recordau, si no, els vells homes de la mar que ens precediren, hereus d'aquells que fundaren aquest racó. Recordau també les històries que ens contaven les seves dones : " no es podia nedar abans d'El Carme perquè l'aigua no estava beneïda".

O, potser, heu oblidat, homes i dones de la meua generació, la quantitat d'escapularis que ens col.locaven el dia del Carme durant la missa, per tal que, nedant amb ells, no es passàs res ? Jo no ho he oblidat. Es troba a les meves arrels, no necessit recordar, ho tenc present, com veig i tenc present la meua padrina, "sa Guapa", igual que tants d'homes i dones adherides a aquestes arrels meves: la tia Magina, el tio Sebastià, en Rogelio, en Guillem Moll, i a tots aquells amics que ja ens han deixat.

Per totes aquestes coses, des d'aquesta humil talaia, aquest també humil pregoner que estima fins l'exageració aquesta Platja, de la que en frueix amb autèntic sibirisme, reclama de vosaltres i ho farà totes les vegades que calgui, que comparegueu a la cridada de tot allò que El Carme significa.

- No caiguen del pal ensabonat
- Agafau l'ànec, no el deixeu fugir
- Guanyau la carrera de bots
- Correu la marathón, arribau els primers
- Encertau l'olla

- Engalanau les vostres barques i vaixells i acompanyem tots junts a la Verge del Mar en el moment suprem de produir-se la trobada entre els habitants d'aquest lloc, la mar que els arrecera i alimenta, i la Verge que els protegeix i cuida.

En aquest moment, la inter-relació es tanca i el miracle es realitza. Així ja podeu nedar tranquils, ja podeu pescar tranquils, no tengueu por al Nord feresat, a l'Est humit o al Sudest molestós. Anau a cercar el vostre dur jornal.

Qui no cregui això, ni estima la MAR, ni comprèn la MAR, ni entén què significa CALA RAJADA.

VISCA CALA RAJADA.

VISCA LA VERGE DEL CARME.

Dr. Eloy Espinar Salom.

MALLORCA

I ELS MALLORQUINS

¿QUINS SÓN, ELS NACIONALISMES PERILLO-
SOS?

Per Jordi Caldentey

N'hi ha que diuen que els nacionalismes són perillosos. I no anirien gaire errats... si no fos perquè s'equivoquen de nacionalisme. Perquè el perill, mirau per on, l'atribueixen als nacionalismes que, com el nostre, aspiren tan sols a garantir l'existència d'un poble tal com és en el món. Ben prou alerta van ells, emperò, a dir-ne ni una sobre els nacionalismes que, a més de no amollar el mac del dret a la permanència de llurs respectives nacions -cosa ben legítima-, no en tenen prou i, fort i no et moguis, volen engolir-se altres realitats nacionals.

Ho vénc a dir perquè, a les Balears, al nacionalisme castellà, que se serveix de qualsevol entitat estatal sempre que li faci falta, ara, a través de Retevisión, li ha pegat per començar a escapar clapes que puguin rebre les emissions dels dos únics canals que fan servir la nostra llengua íntegrament. Emissions que aquest nacionalisme, sigui dit de passada, manté fora de la legalitat que ell mateix estableix així com li convé. Vet ací per què, probablement, en aqueixs canals, a penes gosen parlar-hi del nostre arxipièlag. I és cert que els nacionalismes -els de domini, clar- com més tenen més volen. Ja veurem com, si la nostra societat calla i mira, aquesta agressió-experiment social -*si cuela*

cuela- serà tan sols un precedent per més envant, en una altra tongada, envestir contra la recepció de les emissions a Mallorca i situar definitivament la trinxera del nostre recobriment lingüístic a les fites de les *cuatro provincias* del Principat. -No perdem de vista que no tenim cap canal baleàric "per manca de pressupost"(!)-.

¿Qui s'imagina el nacionalisme català punyint per escapar regions de llengua castellana on poguessin rebre televisió en castellà? ¿Quin és, el nacionalisme perillós? Per cert, també, si el nacionalisme castellà es creia realment que el català és una llengua espanyola ¿estaria tan estugós de la difusió de la nostra llengua... tan sols dins el seu territori històric? És que no tenen empena!

NOTÍCIA DE L'ARTICLE SALAT

Avui situarem en el mapa les clapes on s'usa popularment l'article *salat*, és a dir, el que feim servir a la part més grossa de Mallorca en dir *sa dona*, *sa lluna*, *s'ase*, i també les clapes on s'usa l'article *normatiu* és a dir, el que fan servir a Pollença quan diuen *la dona*, *la lluna*, *l'ase*.

És bo que tothom sàpiga que no és vera, que l'article *salat* sigui exclusiu de les Balears, com tampoc no és cert que l'altre article sigui exclusiu del Principat i de València. Antigament, a una gran part del Principat, es va fer servir aquest article i bona prova en són la partida de noms de lloc actuals d'aquella regió que, encara ara, el conserven, com són ara -i em limit a escriure tan sols els que sé de cor- **Sant Joan des Pi, Sant Just des Vern, Sant Climent Ses Cebes, S'Agaró, Sa Riera, Sant Hilari Sa Calm**, i una bona partida més que no m'ha llegut cercar i que tenc ganes d'un dia arreplegar arreu i posar en el mapa.

A més a més, no hem de perdre de vista que els mallorquins feim servir l'article *normatiu* en paraules de categoria, com són ara *El Rei, El Bon Jesús, El Cel, L'Infern, el món*, i un sens fi d'altres mots.

Ho vénc a dir perquè n'hi ha que sempre seguit fan bandera de l'article *salat* com a contraposició al *normatiu* i donen a entendre que és únic i exclusiu de les Balears allà on, ben al revés, no fa més que demostrar que els repobladors de Mallorca varen venir de la part oriental de la Catalunya Vella, que és allà on es feia servir aquest bellíssim article popular nostre.

Gloses.

El nostre company i col.laborador Jaume Fuster, ha aconseguit guanyar la segona edició del premi Pau Noguera (a) Sarol de gloses , corresponent als premis Literaris Vall de Sóller 93

Vos reproduïm les gloses guanyadores.

CONRADOR,

*Fa quaranta anys jo contrava
i del conreu me'n vivia,
els vespres a pler dormia
perquè amb l'alba m'aixecava
i de sol a sol llaurava
un dia i un altre dia.*

*A la terra que em deixà
mon pare en son testament
li vaig posar tot l'esment
que un pagès hi pot posar
i ella a canvi em va donar
son fruit abundosament.*

*Però vaig vendre, temptat
pel guany fàcil i segur.
El turisme se'n va dur
tot el que havia suat
sols a canvi d'un grapat
de monedes. Ai qui pur!*

*En un negoci dolent
aquells doblers s'anaren,
les butxaques em buidaren,
tot me va anar malament.
Pel meu poc coneixement
de mi se n'aprofitaren.*

*Som molts els qui hem malvenut
Mallorca, sense pensar
que pot ser fam per demà
el pa que avui hem rebut..
La nostra terra hem perdut
i pels fills res quedarà.*

Jaume Fuster.

NAUFRAGIS.

COLAU VIVES "Pota" ha inaugurat una exposició de pintura a la sala " Drac Màgic" de Ciutat.

Un element caracteritzador de les vanguardes artístiques d'aquest segle ha estat la necessitat de destruir la realitat per tal d'analitzar-la i construir una de nova. Aquest principi destructor-constructor es manifesta de forma tranquil·la i pacífica o de forma inquietant i perversa depenent de l'artista; de la seva pròpia percepció del envoltant, de la seva formació i evidentment del seu subconscient. No és el mateix Miró que Picasso, ni Brancusi que Max Ernst, malgrat en tots els casos esteim davant de destructor-constructors.

A Cala Rajada, endevinant el port i el soroll dels vianants, roman amagat darrera unes finestres rectangulars - el rectangle és la figura que inscriu el cos humà en repòs- una d'aqueixes personalitats que violen la realitat amb un gran bagatge intel·lectual, és en Colau "Pota".

Colau manté viva una capacitat que cada vegada és més rara de trobar, la perversitat. De cap manera entesa des d'una òptica judeo-cristiana, sinó com un element positiu, com que la seva perversitat és una forma d'aproximació diferent a l'entorn, no és un apropament suau i tranquil, sinó que és una violació.

És com si es visqués la vida amb tota la seva intensitat malgrat que això tenguí un cost personal d'automarginació i autodestrucció. És com matar la realitat, escorxar-la, analitzar-la, traduint-la a un llenguatge iconogràfic fent sorgir colgom nou i diferenciat.

Per això la seva exposició NAUFRAGIS avança de qualque manera una visió nova, més que això, una construcció articulada amb els elements, del que Colau és esforçat i és una creació hermosa perquè està impregnada del disfruit que l'artista ha sentit al projectar el seu esperit pervers cap a la societat.

Pel que fa al aspecte tècnic hi ha com sempre, a la seva obra, la presència d'una minuciositat quasi bé fotogràfica. Aquesta vegada amb un nou suport que és el paper vegetal i la tinta xinesa - en la versió estilograf de tinta-. També ha presentat, com a referència, alguns acrílics de la seva producció anterior.

Però el més constitutiu és l'iconografia amb una riquesa conceptual que parla de la solidesa que comença a tenir el llenguatge artístic d'en Colau.

Qualcú assegut a una terrassa del passeig marítim - avda Ing. Gabriel Roca-, mirant el paisatge estiuenc i sentint el sopor, ocasionat per les hores de sol acumulades, reb un impacte frontal d'una cosa llançada des d'una finestra rectangular d'una casa rosada. El llançador és un home pàl·lid que porta esportives blanques, molt noves, que mai han trepitjat fora de ca seva .

Maria Massanet Gili.

Cartell de presentació de l'exposició "Naufragis" d'en Colau Vives "Pota" .

Afegit: durant les festes de Sant Bartomeu , al Castell de Capdepera, poguerem admirar l'exposició NAUFRAGIS (a la qual fa referència aquest article). A prop de quaranta obres exposades a la planta noble de la casa del Governador i una , molt interessant, col·lecció de diapositives a la primera planta .

Cap Vermell proposa i... ...l'Ajuntament disposa.

L'Associació de veinats "Es Faralló" ha remès una carta a l'Ajuntament, reclamant més neteja a les nostres platges i els seus voltants.

Des d'aquestes planes fa temps venim insistint, esporàdicament, que el nostre municipi es troba en un estat d'abandó lamentable. Som un poble brut i les platges no són cap excepció.

Resulta curiós que al plec per a la concessió de platges s'inclou la neteja de les mateixes per part de l'empresa concessionària. I malgrat es buidin les papereres i petits contenidors, diàriament, no es compleix aquest punt. Amb això donam la raó al "Faralló". Però no hem d'oblidar que les platges mai han estat netes, quan l'esmentada associació duia la concessió el seu estat era, si més no, igual.

Creim que s'hauria de fer un esforç seriós per comprar maquinària adequada i, diàriament, porgar l'arena, netejar els camins i voltants de les platges. Actualment fan oi: hi ha llosques de cigarrets, papers, tassons de paper i, inclús, botelles de vidre per tot arreu.

I hem de pensar que les nostres platges són el primer i principal atractiu turístic, i per tant mereixen el màxim zel. Com a font d'ingressos de primer ordre, no s'han d'escatimar esforços per què estiguin netes.

D'altra banda les aigües del nostre litoral, malgrat esser molt nítides i transparents, estan plenes de plàstics,

botelles i altres restes que suren a prop de la costa. Hi ha dies, emperò (depèn dels vents dominants), que s'acosten a les platges i donen una pèssima imatge.

Per què no es netegen les aigües del nostre litoral com ho fan a Palma, Alcúdia, Manacor o al Mitjorn? Per què no es gestiona amb el CIM, la posta en marxa d'un servei de neteja dels residus sòlids a la mar?

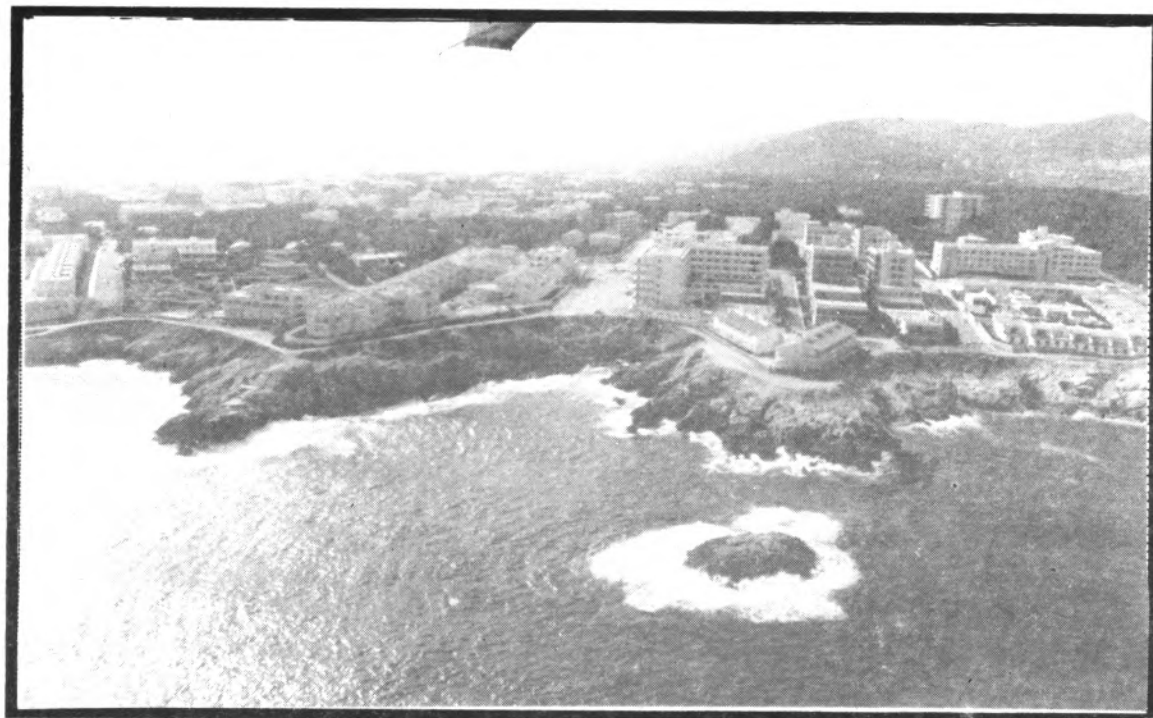
Des de Cap Vermell proposam, que l'Ajuntament faci un esforç perquè les nostres platges continuïn essent un motiu d'orgull per a tots nosaltres, i millorar-les tot el possible. No basta tenir banderes blaves.

Redacció.

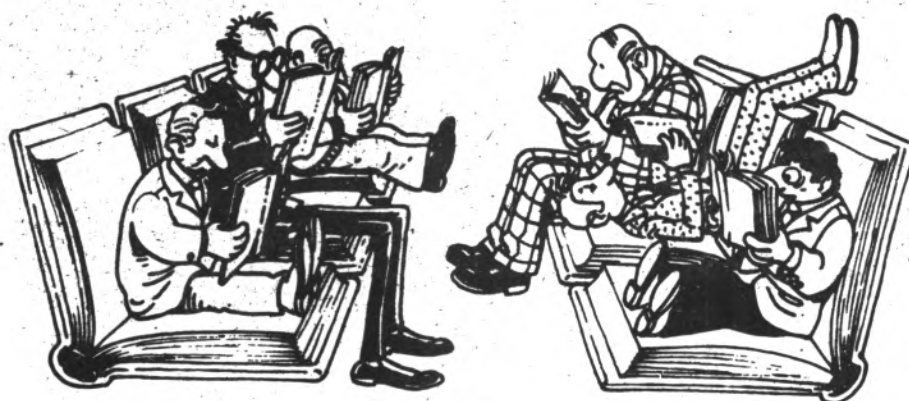
La degradació
del litoral progressa
dia a dia

CAPDEPERA DES D'UN ULTRA-LLEUGER

*L'artilugi planeja per sobre la badia de Cala Agulla,
el fotògraf va cercant l'angle més apropiat per fer click.*

*El litoral entre Cala Lliteres i la platge de l'Agulla ha estat immortalitzat.
Per cert, a aquest troç de costa el volen adecentar, una vegada fet mal bé
descarregant-hi tones i més tones d'enderrocs, fent-hi un passeig marítim.*

UN FET INQUIETANT.

Va passar la matinada del dissabte de Sant Bartomeu. Els actes prevists pel programa de les festes acabaven amb la Nit de Foc, i alguns joves trobaren que era acabar massa prest el dissabte de la festa, i amb molt bon criteri organitzaren una festa al camp. La festa va anar molt bé, hi havia una gentada.

En acabar la festa, bona part dels assistents anaren a un conegut local de nit, i protagonitzaren un incident en el que s'hi mesclaren qüestions nacionalistes.

El fet en si no té la més mínima importància, desgraciadament, les nits de Cala Rajada solen estar plenes d'incidents. Però els protagonistes del fet no són els agitadors habituals, són els joves amb més formació del nostre poble, d'aquí a uns anys, els que no hagin fuit per esser dirigents de Mallorca o d'àmbits majors, seran els que decidiran el futur del nostre poble. A més, dins l'incident es jugà irresponsablement amb qüestions molt perilloses.

Des del final del franquisme i tot el que duim de democràcia, als Països Catalans s'ha revitalitzat formidablement el moviment nacionalista. És un fet del tot positiu. Parteix de la contemplació de la igual dignitat de totes les persones i pobles, i des d'ella veu la situació d'opressió cultural i política en què es troben els Països Catalans i, en conseqüència, es duen endavant accions i organitzacions de promoció i de reivindicació.

Però, darrerament, pareix que ha sorgit un altre moviment que ja no dirigeix tant la seva protesta contra les institucions opressores, sinó que la centra sobre els immigrants. Les reivindicacions ja no es basen tant en la igualtat de dignitat entre tots els pobles, sinó més en la diferència de drets que hi ha entre els immigrants i els nadius. I és precisament en aquest lloc on el nacionalisme, bo per a l'alliberament dels pobles, es converteix en feixisme, que cerca uniformar i arrabassa la llibertat de les persones.

La dinàmica del feixisme no és controlable. Quan parteix va sola, ningú pot ser responsable de on s'arriba. El poble alemany, amb el que tanta relació tenim, va deixar entrar el feixisme, ningú no podia imaginar a on arribaria, ni ningú en fou responsable. Igual a l'antiga Iugoslàvia.

Ja deia el meu mestre, Jesús de Natzaret, nacionalista contra els romans, però enemic dels nacionalistes violents: "Ja sabeu que als antics els varen manar: NO MATIS, i tothom que mati serà reu davant els tribunals. Doncs, jo vos dic: El qui s'enfadi amb el seu germà serà reu davant el tribunal; el que digui al seu germà una paraula dejectadora serà reu davant el Sanedrí, i el que l'insulti acabarà al foc de l'Infern" (Mt. 5,21-22). El mal del feixisme no està en la violència a on s'arriba, això sols són conseqüències, sinó que radica en el cor de les persones que deixen pensar el cor a partir de les diferències entre les persones i no a partir de la igualtat de dignitat.

Jo vull demanar a tothom, sobretot a aquells que tenen més cultura i formació, als que poden ser vertaderament responsables del futur del nostre poble, que no deixin que el seu cor sigui invadit pel verí del feixisme. La història ens ha donat massa lliçons en aquest sentit. Siau nacionalistes, però responsables, intolerants sols amb la intolerància.

ANTONI AMORÓS TERRASSA

SOMÀLIA

Sacsejada per tribus rivals, Somàlia és el país de la fam i la misèria. Té el color terrós del desert, barrejat amb el negre dels seus habitants i de la mort. Situat al corn d'Àfrica, és un país inexistent, governat (?) abans pels senyors de la guerra, i ara per la ONU, mostra diàriament imatges dels seus súbdits famèlics, amb panxes inflades per la buidor i immensos ulls que demanen menjar.

La situació es mostrà al món com a dramàtica. La degradació arribà a tal punt que els aliments enviats per les organitzacions humanitàries arribaven als mercats negres abans que als campaments d'ajuda, i servien com a font d'ingressos per als exèrcits rivals.

L'ONU muntà una invasió per a posar un poc d'ordre. Resultat: el mateix desgavell, la mateixa fam, la mateixa mort, això sí, amb l'afegit de la repressió dels somalis. Les tropes americanes, italianes i pakistanís arribaven, i segons la propaganda oficial, conquistaven les ciutats i els pobles amb sacs de blat i bidons de llet. Rebut sempre per multituds joioses. Amb la contundència de les armes obligarien als senyors de la guerra a reconvertir-se en senyors de la pau.

Això és la versió oficial, occidental... però la realitat és una altra: un any després la situació s'ha agreujat. Lluny de dur la pau, els cascs blaus -atacats i humiliats pels senyors de la guerra- vengen les seves morts contra nins i dones que demanen que se'n vagin. Les forces humanitàries, matants dones i nins als carrers de Mogadiscio, les organitzacions humanitàries retirant-se perquè no tenen seguretat per a desenvolupar la seva tasca, els cascs blaus italians acusant als americans de fer de "rambos" i de bombardejar a la població civil. Inclús el Vaticà ha reprovat els mètodes emprats, adduint que no duren la pau sinó més violència. La població civil i les guerrilles, pacíficament una i violentament les altres, s'oposen a la continuïtat del ONUSOM.

La difícil situació de Somàlia s'ha complicat, ara hi ha un nou senyor de la guerra: la ONU.

MÉS DIÀLEG I MENYS DISCUSSIÓ.

"Els anys i l'experiència m'han fet descobrir que els assumptes i problemes es resolen dialogant i no discutint". Així s'expressava una persona que ha deixat voluntàriament el món de la política i que estigué com a regidor d'un poble mallorquí fins fa poc.

Em comentava aquesta persona ja adulta, que a l'Ajuntament, sovint sorgien temes en els que la divergència d'opinió d'uns partits i altres era clarament notòria, però que sempre era possible trobar un punt de sortida si les distintes parts eren capaces de dialogar en lloc de discutir. Quan es discuteix, afirmava, encara que qualcú tenguí la raó, ningú guanya.

Les paraules d'aquest home em feren reflexionar. Llàtima, vaig pensar, que molts no aprenguin el camí del diàleg i del respecte mutu més que a partir d'una certa edat i una bona dosi d'experiència. Perquè la recepta és ben vàlida tant per a la vida matrimonial, com per assegurar una bona relació entre pares i fills, fins i tot per mantenir una sana amistat entre els membres d'una pandilla o els companys de treball o d'empresa.

Discutint, s'exciten els ànims, les idees en lloc d'aclarir-se s'embullen més, i cadascú es mantén ferm dins el recinte amurallat de la pròpia opinió. Només quan s'obri la porta al diàleg s'entreveuen i sovint es troben les vies de solució als problemes que els humans hem anat teixint dins el ja complicat tapís de la pròpia història.

— Andreu Genovart.

La llengua,
feina
de tots

100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS

ESPORTS

JUDO.

El judo de Cala Rajada aconsegueix la tercera posició en el Trofeu Artà de Judo Infantil i Juvenil.

El passat diumenge dia 4 de juliol, Artà fou l'escenari d'un gran festival de judo infantil i juvenil a l'impressionant marc del poliesportiu de Na Caragol. Cent trenta alumnes pertanyents als centres de judo Shubukan de Palma, Renshinkan de Petra, Manacor, Son Servera, Cala Rajada i, l'amfitrió, Artà, acudiren a la citació per disputar el primer trofeu amb el nom d'aquesta vila i amb el patrocini de l'Ajuntament.

Una vegada més hem de felicitar al Centre d'Estudis de Judo Renshinkan per la seva brillant tasca en el món de l'ensenyament d'aquest esport i per l'organització d'aquest campionat.

Durant tot el dematí, cinc tatamis estigueren en acció simultàniament. La competició es desenvolupà en dues modalitats: la d'iniciació, reservada per als més jovenets (4 a 7 anys) en la qual realitzaven un treball lliure i per parelles, després una segona part que era la modalitat de competició que comprenia entre els 8 i els 14 anys. Finalitzat l'acte, el Club de Cala Rajada obtingué la tercera posició, amb dues medalles d'or, nou d'argent i cinc de bronze, tenguent en compte que la modalitat d'iniciació per parelles no estava inclosa en el concurs.

Els medallistes de Cala Rajada foren els següents:

Modalitat parelles.

Medalles d'or: *Colau Pascual i Daniel Soto. Hèctor Ros i Homar Sansó.*

Medalles d'argent: *Tomàs Serapio i Ma. Teresa Esteva.. Estefania Diaz i Ma. José Guerra. Ruben Alcalde i Aaron Fernandez..*

Medalles de bronze: *Tolo Domínguez i Ivan Muñoz. Joan Toni Pons i Victor Xavier Ferragut.*

Modalitat competició.

Medalles d'or: *Xavier Terrassa i Lucas Fernandez.*

Medalles d'argent: *Ismael Moreno, David Sansó, Tomeu Albertí, Dennis Hansen, Felipe Martínez, José S. Morales, Francisco Javier Marín, Cèsar Cano i Joan Moll.*

Medalles de bronze: *Pedro Gutierrez, José A. Serapio, Juan Andrés Martínez, Alfonso Cercos i Victor Viejo.*

La classificació per clubs quedà així:

1er. *Renshinkan Manacor.*

2on. *Reshinkan Artà*

3er. *Reshinkan Cala Rajada.*

ESPORTS A LES FESTES.

L'activitat esportiva estiuenca està marcada per

les competicions i actes dels programes festius.

A les festes del Carme l'activitat esportiva per excel·lència fou la mitja-marathon del Carme, ja consolidat a nivell insular com a un dels millors organitzats a Balears. Enguany comptà amb una gran participació d'atletes (a nivell local, comarcal i insular, més dels estrangers), superant les previsiones de la pròpia organització. A més de la comissió de festes, i un bon nombre d'aficionats, s'ha de destacar la col·laboració del club "Cap de Llevant".

Durant les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu podem resaltar:

* El 1er. Torneig de tennis-taula, molt ben rebut, al pati de les escoles. Guanyat per en Levon Ohanesyan.

* El 1er torneig de judo infantil de Cala Rajada. Organitzat pel Club de judo Renshinkan.

* Les 1res. Simultànies d'escacs amb en Joan Gayà com a oponent.

* La 2na cursa de bicicletes de muntanya a Son Jaumell.

* El trofeu de futbol-sala que enguany guanyà el "Cap de Llevant".

* El Trofeu de vela del Club nàutic de Cala Rajada.

* Els partits de futbol bejamí, masculí i femení Escolar-Artà.

* Les carreres de bicicletes, amb tres convocatòries: La diada de la gent gran, la de ciclisme en carretera i el 1er premi de Cala Mesquida.

La tirada de coloms a Son Jaumell, premi al cartutx d'or i argent.

* La travessia al port en piragüa.

I altres més, cavalls al trot, cursa de velomars, rappel... que donàren un ampli ventall de propostes esportives a l'estiu 93.

Per setembre comença la preparació seriosa -oficial- dels equips federats per jugar les respectives lligues..

el planeta verd.

Evita el fuego. Hay mucho en juego.

PAISAJE

OXIGENO

AGUA

FLORA

FAUNA

ECOSISTEMA

SOMBRA

FRESCOR

DESCANSO

PATRIMONIO

TURISMO

ECONOMIA

BÀTEC

Fa massa anys que l'estiu és temps de sequera i foc. Any rera any, en arribar l'estiu, els incendis forestals són notícia. Milers d'hectàrees de bosc i garriga es converteixen en un caramull de cendres.

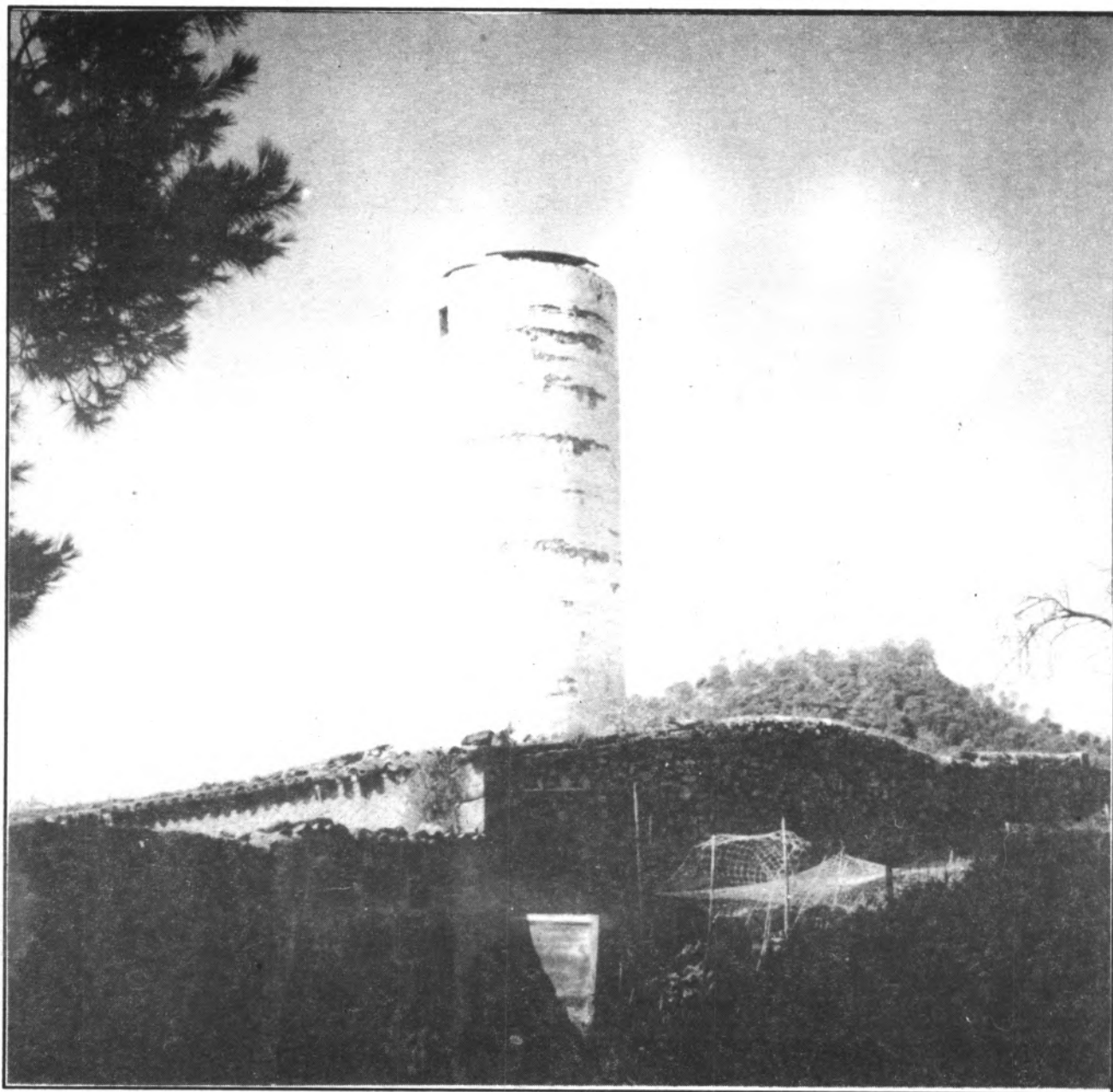
L'acció dels poders públics, encara que esforçada i constant, és insuficient. I és especialment impotent davant l'acció dels piròmans.

Enguany Mallorca ha tornat a cremar-se pels quatre costats, éssent els municipis més afectats Calvià (serres de Na Burguesa) Bunyola (Sa Comuna) i Valldemossa.

La política contra incendis és insuficient i incapaç d'enfrontar-se amb les arrels del problema. Es molta la feina de vigilància, s'actua intensament, però encara hi ha accions preventives que no es fan. Per què no s'obliga a retirar les branques quan es tallen pins dels boscos? a Cala Agulla o Sa Mesquida teniu un exemple. Per què no es fan nets els boscos?

Per ara tenim sort, el nostre municipi ha sofert només petits incendis i encara gaudim d'amplies zones boscoses. Que durin!

Tres i no res.

Molí de Ca'l Rei.

Aquest molí, que està situat a la zona de Son Moll, és de torre alta i estreta amb l'exterior aterracat amb morter de calç i emblanquinat.

La torre està situada ben enmig de la base-vivenda que és de forma rectangular; està formada per tres naus

paral·leles, les dues primeres tenen la coberta de volta de mig punt i la tercera, que està sense acabar, té teulada.

Segons consta a la clau d'un arc d'estil gòtic que hi ha a l'interior fou construït a l'any 1874.

Actualment esta en venda.